

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

22. december 2011 • J.nr.: NMK-132-00006 (tidl. MKN-130-00105) • Ref.: Bibi Søgaard-Bauditz, Bibis. Søren Høj, Sohoe

AFGØRELSE

efter § 12 i husdyrbrugloven¹.

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæster Ringsted Kommunes afgørelse af 29. januar 2008 om miljøgodkendelse af husdyrbruget på ejendommen Ottestrupvej 70, 4100 Ringsted, med følgende ændringer:

Vilkår nr. 11 ophæves.

Vilkår nr. 13 ændres til:

"Der må ikke foretages omrøring, håndtering og gylleudkørsel fra anlæggene lørdage, søndage og helligdage. Under særlige omstændigheder – herunder gunstige vejrforhold – må der udbringes husdyrgødning i weekenderne, hvis det sker efter forudgående advisering af naboerne, og reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsens kap. 9 overholdes."

Vilkår nr. 24 ophæves.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 9 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet².

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. husdyrbruglovens § 90.

Natur- og Miljøklagenævnet skal beklage den lange sagsbehandlingstid.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer.

² Lov nr. 483 af 11. maj 2010 om Natur- og Miljøklagenævnet med senere ændringer.

Klagen til Natur- og Miljøklagenævnet

Ringsted Kommune har den 29. januar 2008 truffet afgørelse efter husdyrbruglovens § 12 om miljøgodkendelse af husdyrbruget på ejendommen Ottestrupvej 70, 4100 Ringsted.

Afgørelsen er påklaget til Miljøklagenævnet af Agrovi på vegne af en omboende, af naboer samt ansøgers konsulent på vegne af ansøger. Sagen er pr. 1. januar 2011 overført til Natur- og Miljøklagenævnet, som færdigbehandler sagen efter de hidtil gældende regler.³

Miljøklagenævnet har ved afgørelse af 30. juni 2009 fundet, at den omboender, der bor 1.300 m fra ansøgers anlæg, ikke er klageberettiget, og afvist hans klage.

Naboerne har bl.a. anført, at ansøger ved gentagne lejligheder ikke har haft et tilstrækkeligt naturligt flydelag på gylletanken. Klagerne har endvidere anført, at den nuværende drift af gylleforsøringsanlægget ikke vil være tilstrækkelig til at reducere ammoniakemissionen med de lovpligtige 15 %, og at udvidelsen er sket inden kommunens godkendelse heraf, således, at der er sket en systematisk overproduktion på ejendommen. Klagerne har desuden anført, at der er fare for udvaskning fra udbringningsarealerne til den nærliggende bæk, eftersom arealerne flere steder hælder mere end 12 grader, samt at der bør foretages en VVM-vurdering af området. Endelig har Klagerne påpeget, at der i forbindelse med spredning af husdyrgødning ikke hidtil er blevet foretaget den ønskede orientering pr. brev af omkringboende forinden udbringning af gylle, som oplyst af ansøgers konsulent.

Ansøgers konsulent har på vegne af ansøger påklaget vilkår nr. 11 (opbevaringskapacitet), nr. 13 (tidspunkt for håndtering af husdyrgødning) samt nr. 24 (afskærmende beplantning). Ansøgers konsulent har bl.a. anført, at Ringsted Kommune ikke er berettiget til at stille strengere krav om hhv. opbevaringskapacitet og håndteringen af husdyrgødningen, end de krav der fremgår af husdyrgødningsbekendtgørelsen. Endelig har ansøgers konsulent anført, at kommunen ikke har hjemmel til at stille vilkår om afskærmende beplantning omkring et eksisterende anlæg.

Sagens oplysninger

Der er den 27. september 2007 søgt om miljøgodkendelse til udvidelse af husdyrbruget fra 7.470 slagtesvin (30-100 kg) og 2 heste, svarende til i alt 206,1 dyreenheder (DE), til 8.360 slagtesvin (37-108 kg), svarende til i alt 249,3 DE.

Projektet indebærer ingen bygningsmæssige ændringer. Bedriften råder over i alt 178,69 ha ejede og forpagtede arealer til udbringning af husdyrgødning fra ejendommen.

Udvaskning af kvælstof til Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose
Natur- og Miljøklagenævnet har konstateret, at bedriftens udbringningsarealer ligger i oplandet til Tystrup Sø, der indgår i det internationale naturbeskyttelsesområde nr. 163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose. Det fremgår af Miljøministeriets forslag til vandplan for Hovedvandopland 2.5 Smålandsfarvandet⁴, at miljømålslovens miljømål "god tilstand" – bl.a. på grund af udvaskningen af kvælstof fra landbrug i oplandet – ikke er opfyldt i området.

³ Jf. § 28, stk. 4, i lov nr. 484 af 11. maj 2010 om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om miljøbeskyttelse og forskellige andre love og § 3, stk. 2, i lov nr. 1608 af 22. december 2010 om ændring af lov om Natur- og Miljøklagenævnet og lov om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om miljøbeskyttelse og forskellige andre love.

⁴ Tilgængelig på http://www.naturstyrelsen.dk/Vandet/Vandplaner/Se_vandplanerne/

Af miljøgodkendelsen fremgår bl.a. følgende om udvaskning af kvælstof fra udbringningsarealerne til overfladevand:

"Hverken anlæg eller udbringningsarealer ligger i områder der er udpeget som nitratfølsomme områder i gældende regionplan. Ringsted kommune vurderer derfor, at den generelle regulering er tilstrækkelig til at sikre grundvandet, og at den ansøgte udvidelse ikke vil medføre væsentlig øget påvirkning af grundvandet.

[...]

Der er ikke fundet særlig værdifuld og kvælstoffølsom natur eller natur som er udpegningsgrundlag for internationale habitatområder indenfor en afstand hvor der kan være risiko for en væsentlig påvirkning af naturværdierne."

Anvendelse af BAT i det ansøgte projekt

Det fremgår af miljøgodkendelsen, at de eksisterende stalde er indrettet med delvist spaltegulv, ligesom der anvendes gylleforsuringsanlæg. Herudover fremgår bl.a. følgende om BAT:

"Staldene vurderes, at være indrettet i henhold til BAT byggeblad nr. 106.04-52 for Delvist spaltegulv ved 1/3 spaltegulvsareal.

Derudover er stalden forsynet med et forsøringsanlæg, som er nærmere beskrevet i BAT byggeblad nr. 106.04-54 som kan dokumentere en reduktion af ammoniakfordampningen på op til 80 %.

På ovennævnte grundlag vurderer Ringsted Kommune derfor som tilsyns- og godkendelsesmyndighed, at produktionen kan accepteres med den valgte placering og indretning."

Der er endvidere opstillet følgende vilkår om BAT:

"46. Ved substitution af råvarer og hjælpestoffer skal virksomheden dokumentere, at substitutionen sker til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.

47. Anlæg med særligt energiforbrug, f.eks. ventilationsanlæg skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt."

Lugt

Det fremgår af det elektroniske ansøgningssskema, at den korrigerede geneafstand for anlægget, jf. mere herom nedenfor i afsnittet "retsgrundlaget", er beregnet som følger:

Kategori	Afstand
I. Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	496 m
II. Samlet bebyggelse i landzone ifølge definitionen fastsat i bekendtgørelse om erhvervs-mæssigt dyrehold, husdyrgødning og ensilage eller område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.	365 m
III. Etablering, udvidelse eller ændring ved enkeltboliger	164 m

Der ligger ingen boliger i en vægtet gennemsnitsafstand fra anlægget, som er kortere end geneafstanden. Klagers beboelse er beliggende i landzone ca. 573 m sydvest for anlægget uden for geneafstanden.

Der er opstillet følgende vilkår til begrænsning af lugt i miljøgodkendelsen:

"16. Landbrugsbedriften på ejendommen må ikke give anledning til lugt- og støvgener, uden for ejendommens areal, som af tilsynsmyndigheden vurderes til at være væsentlige. Afkast m.m. skal renholdes således, at støj- og lugtgener begrænses mest muligt.

17. Fortanken til gyllebeholderen skal indrettes med fast og dækkende overdækning. Såfremt der skal ske udluftning gennem afkast skal der foretages en rensning som er lugt reducerende.

18. Der skal foreligge dokumentation for kontinuerligt drift af gylleforsøringsanlægget i form af udskifter fra datalogning vedr. pH og tilsætning af svovlsyre.

19. Ventilationsanlæg skal installeres og vedligeholdes således, at der ikke opstår væsentlige lugt- eller støjgener. Staldventilatorer skal renholdes og justeres efter behov.

21. Virksomheden skal, såfremt tilsynsmyndigheden skønner at eventuelle klager vedrørende lugt fra husdyrbruget er velbegrundede, dokumentere det samlede lugtbidrag fra virksomheden. Kravet om dokumentation af lugtforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkåret ikke kan overholdes. Inden dokumentationsprogrammet iværksættes, skal det godkendes af tilsynsmyndigheden.

Ved prøvetagning skal der være tale om en repræsentativ prøve. Udføres lugtmålingen med baggrund i en naboklage, skal lugtmålingen tage udgangspunkt ved klagers beboelse og opholdsarealer for en vurdering af lugtbidraget fra virksomheden.

22. Udførelse af lugtmålingen og beregning af lugtgener skal udføres af et akkrediteret firma, eller et firma som kan godkendes af tilsynsmyndigheden. Lugtberegningen udføres som en OML – beregning. Rapport med resultat af målinger / beregninger skal indsendes til tilsynsmyndigheden senest 3 måneder efter målingernes udførelse.

23. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentligt større end der kan forventes ifølge grundlag for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger."

Der er desuden opstillet følgende vilkår vedrørende udbringning bl.a. af hensyn til begrænsning af lugtgener:

"11. Der skal altid være en opbevaringskapacitet for fast og flydende husdyrgødning på mindst 10 måneder på ejendomsniveau (adressen Ottestrupvej 70). Dokumentation skal foreligge i form af et ajourført lagerregnskab for husdyrgødning.

12. Skriftlig orientering forud for udspreddning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med godt landmandsskab. Såfremt godt landmandsskab ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at godt landmandsskab overholdes.

13. Der må ikke foretages omrøring, håndtering og gylleudkørsel fra anlæggende lørdage, søndage og helligdage."

Landskabelige værdier

Der er opstillet følgende vilkår til sikring af landskabelige værdier:

"24. Der skal etableres afskærmende beplantning omkring gyllebeholderen."

Kommunen har anført følgende begrundelse for vilkåret:

"Landskabsinteresser

Eksisterende bygninger ligger i område der i gældende regionplan er udpeget som kulturmiljø. Den eksisterende svinstald er placeret således at den ikke kan ses fra vejen og den ødelægger derfor ikke oplevelsen af de autentiske bygninger som den øvrige bygningsmasse består af.

Vurdering

Det vurderes, at gyllebeholderen er placeret på en sådan måde, at den kan forstyrre oplevelsen af de autentiske bygninger. En afskærmning beplantning mod øst vil sikre, at beholderen ikke ses ved færdsel på Ottestrupvej og fra de nærmeste naboer."

Området, hvor ansøgers husdyrbrug er beliggende, er i daværende Vestsjællands Amtsråds Regionplan 2001-2012, udpeget som et kulturmiljø, hvilket er videreført i senere regionplaner og nuværende kommuneplan. Ifølge regionplanen omfatter de udpegede kulturmiljøer kulturhistoriske helheder og enkeltelementer, som det har været væsentligt for amtet at sikre.

Ifølge oplysninger for ejendommen tilgængelige på www.ois.dk er gyllebeholderen opført i 2003.

Nye oplysninger under Natur- og Miljøklagenævnets behandling af sagen

Natur- og Miljøklagenævnet er under sagens behandling blevet opmærksom på, at ansøgning om yderligere udvidelse på ejendommen er under behandling i Ringsted Kommune. Det fremgår af kommunens hjemmeside, at udkast til miljøgodkendelse har været i offentlig høring med frist den 5. maj 2011.⁵ Oplysninger fra den nye ansøgning eller udkast til afgørelse indgår ikke i nævnets behandling af Ringsted Kommunes afgørelse af 29. januar 2008.

Ringsted Kommune har den 15. september 2011 pr. telefon oplyst til Natur- og Miljøklagenævnet, at der ikke foreligger endelig afgørelse om ny miljøgodkendelse.

Natur- og Miljøklagenævnet sendte den 26. november 2011 et udkast til afgørelse i høring hos ansøger, klager og kommunen med frist for bemærkninger til den 9. december 2011.

Gefion har på vegne af ansøger i mail af 6. december 2011 oplyst, at de ingen bemærkninger har.

Ringsted Kommune har i mail af 9. december 2011 bemærket, at Ringsted Kommune har meddelt ny miljøgodkendelse til ejendommen pr. 26. oktober 2011. Det bemærkes endvidere, at den aktuelle sag er beliggende i et vandoplandsområde med faldende dyretryk, og det undrer derfor, at der henvises til NMK-133-00068.

Det bemærkes endvidere, at der på s. 10 i udkastet fremgår en kvælstoftilførsel fra det ansøgte projekt på 3.002 kg N/år. Kommunen kan ikke se, hvordan dette tal er fremkommet, og vil derfor gerne høre, hvorledes det er udregnet, ikke mindst af hensyn til andre sager.

Natur- og Miljøklagenævnet har beregnet kvælstoftilførslen ved at gange de knap 179 ha med udvaskningen pr. kg ha/år fra arealerne (43 kg) reduceret med reduktionsprocenten.

Der kan opstå tvivl om omfanget af klagenævnets ændring af vilkår 13, hvis formuleringen af ændringen sammenlignes med præciseringen vedrørende udbringning af husdyrgødning i sidste del af tredjesidste afsnit på side 12 i udkastet.

Kommunen vurderer, at vilkåret om beplantning skal opretholdes. Ottestrupgaard er en gammel hovedgård, der karakteristisk ligger med sine store marklodder omkring bygningsmassen. Arealet med jordtilligendet er udpeget som kulturmiljø i Vestsjællands Amts Regionplan 2001-2012 og videreført i senere regionplaner og i den nuværende kommuneplan. Det anføres videre at;

"I regionplanens uddybning af de enkelte kulturmiljøer beskrives Ottestrupgård: Ottestrup er en middelalderlig hovedgård, som har haft mange forskellige ejere gennem tiden, fra 1760 var den en del af stamhuset Giesegård. Gården er udvidet med flere nedlagte gårde, men ved lens afløsningen blev afgivet meget jord, som blev udstykket til statshusmandsbrug (1924), som nu udgør den sydøstlige del af gårdens tidligere jorder. Gården blev i 1929 solgt fra Giesegård. Avlsbygningerne er overvejende fra midten af 1900-årene. Rækken af husmandsbrug i traditionel "Bedre Byggeskik"- stil fra 1920-erne ligger langs landevejen syd for hovedgården. De bærende elementer i kulturmiljøet er: Det samlede bygningskompleks midt på jorderne, og rækken af husmandsbrug i samme stil langs landevejen med sirlige haver og hække. Trusler/sårbarhed er nedrivning eller om-, til- og nybyggeri af og ved gård og husmandssteder, der ikke harmonerer med den eksisterende bebyggelse, samt manglende vedligeholdelse. På tidspunktet for udpegningen var gyllebeholderen og den nye stald ikke bygget, og byg-

⁵ Udkastet er tilgængeligt på http://www.ringsted.dk/Borger/Miljoe/Vandloeb/Hoering_ottestrup.aspx

ningsmassen var delvist omkranset af træer. På luftfotoet af gården fra 2008 (vedlagt) er den nye gyllebeholder og stald bygget. Det ses, at der er fjernet beplantning mod nord og øst, så de nye bygninger bliver meget synlige i det åbne landskab. Indtrykket af området er gået fra at præget af et stort "herskabeligt" gårdskompleks (om end stuehuset ikke modsvarer den øvrige bygningsmasse) der er brudt op af beplantning, til et mere industrielt indtryk hvor der er direkte indsyn til produktionen. Dermed er indtrykket af kulturmiljøet væsentligt forandret i forhold til da amtet udpeget området i 2001. Der er tale om et område med middel til stor skala, med spredte beplantningsgrupper, hvor bygningerne ligger meget synligt. Beplantning omkring gyllebeholderen vil mindske synligheden af både den og den nye stald, fra østlige retninger. Fra nordlige retninger vil beplantning omkring gyllebeholderen bryde det visuelle indtryk op. Det er således kommunens vurdering at en afskærmende beplantning omkring gyllebeholderen vil afhjælpe det industrielle indtryk af gårdanlægget og være med til igen at styrke gårdens kulturmæssige værdi. I den nye miljøgodkendelse fra 2011 er der også stillet vilkår om blandt andet beplantning ved eksisterende gyllebeholder. Vilkåret er blandt andet stillet på baggrund af ansøgers beplantningsplan og for at varetage de landskabelige hensyn".

Natur- og Miljøklagenævnet finder ikke, at det af Ringsted Kommune anførte om beplantningsvilkåret giver anledning til en ændring i nævnets udkast til afgørelse på dette punkt.

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger om retsgrundlaget

Det ansøgte er omfattet af husdyrbruglovens § 12 og forudsætter en godkendelse af det samlede husdyrbrug inkl. bedriftens arealer, jf. lovens § 12, stk. 2, og § 103, stk. 2.

Ifølge husdyrbruglovens § 19 skal kommunen ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse efter lovens § 12 sikre, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Kommunen skal endvidere efter husdyrbruglovens § 23, nr. 1, varetage hensynet til anvendelse af BAT ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse efter lovens § 12.

Kommunen skal meddele afslag på en ansøgning om godkendelse efter husdyrbruglovens § 12, hvis lovens § 19 ikke er opfyldt, jf. lovens § 31.

Udvaskning af kvælstof til Natura 2000-vandområder

Efter § 9, stk. 1, jf. stk. 3, i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁶ skal der meddeles afslag på en ansøgning om godkendelse efter husdyrbruglovens § 12, hvis skærpelsen af harmonikravene efter bekendtgørelsens bilag 3, afsnit D, ikke kan overholdes (det generelle beskyttelsesniveau for nitratudvaskning).

Selv om kommunen konstaterer, at beskyttelsesniveauet for nitrat efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er overholdt, skal kommunen stadig overveje, om det generelle beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt. Der skal således ske en skærpelse af det generelle beskyttelsesniveau eller meddeles et afslag, hvis der vil være en virkning på miljøet, som ikke er i overensstemmelse med reglerne i habitatbekendtgørelsen⁷.

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbruglovens §§ 10, 11, 12 eller 16 skal der således efter habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1, jf. § 8, stk. 6, foretages en vurdering

⁶ Bkg. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer.

⁷ Bkg. nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter med senere ændringer.

af, om det ansøgte projekt i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt. Denne vurdering skal fremgå af afgørelsen, jf. bekendtgørelsens § 7, stk. 4. I bekræftende fald skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på det pågældende område under hensyn til bevaringsmålsætningen for området, jf. habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 2, og denne konsekvensvurdering skal ligeledes fremgå af afgørelsen, jf. bekendtgørelsens § 7, stk. 4. Viser konsekvensvurderingen, at projektet vil skade området, må der ikke gives tilladelse eller godkendelse til det ansøgte, jf. habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 2.

Ved vurderingen efter habitatbekendtgørelsen skal kommunen bl.a. inddrage viden fra det forberedende arbejde til brug for vand- og naturplanerne efter miljømålsloven⁸.

Det følger endvidere af nævnets praksis, jf. Miljøklagenævnets afgørelse af 3. november 2010 (MKN 130-00166⁹), at der ved vurderingen af, om udvaskningen af kvælstof fra en bedrift vil skade et Natura 2000-område, der er recipient for udvasket kvælstof fra bedriftens arealer, skal tages udgangspunkt i de retningslinjer, der findes i Miljøstyrelsens digitale vejledning om godkendelse af husdyrbrug samt fortegnelsen over oplysninger fra Det Centrale Husdyrbrugsregister (CHR) om antallet af husdyr fordelt på de kystvandoplande, der anvendes i vandplanlægningen.

Efter vejledningen er det et kriterium, at dyretrykket (antallet af DE) i et aktuelt opland ikke har været stigende siden 1. januar 2007. Et yderligere kriterium er, at nitratudvaskningen fra den ansøgte bedrift ikke må udgøre 5 pct. eller mere af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle område, dog 1 pct. eller mere af den samlede nitratudvaskning, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret. Selv om vejledningens kriterium om dyretrykkets udvikling ikke er overholdt, kan der dog efter omstændighederne meddeles godkendelse med skærpede vilkår, jf. Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 24. november 2011 om et husdyrbrug på Højbyvej (NMK-133-00068).

Kravet om anvendelse af BAT

BAT-begrebet er nærmere fastlagt i det såkaldte IPPC-direktiv¹⁰. I direktivets artikel 2, nr. 12, defineres "den bedste tilgængelige teknik" som:

"det mest effektive og avancerede trin i udviklingen af aktiviteter og driftsmetoder, som er udtryk for en given tekniks principielle praktiske egnethed som grundlag for emissionsgrænseværdier med henblik på at forhindre eller, hvor dette ikke er muligt, generelt begrænse emissionerne og indvirkningen på miljøet som helhed."

Definitionen af BAT indebærer, at vurderingen af, hvad der er BAT for en virksomhedstype, bl.a. må ansues i forhold til virksomhedens størrelse og i forhold til, om der er tale om en ny eller en bestående virksomhed. Det er imidlertid ikke den enkelte landmands økonomiske forhold, der indgår i vurderingen. Fastlæggelse af BAT skal gennemføres i forhold til, hvad der i almindelighed er opnåeligt for den pågældende branche eller industrigren, jf. direktivets artikel 2, nr. 12.

En ansøgning om godkendelse af husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 11 eller § 12 skal indeholde oplysninger om husdyrbrugets valg af teknologi og produktionsmetoder, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 5, stk. 2, jf. bilag 2, pkt. G, nr. 27-28. Oplysningerne skal gives i form af en rede-

⁸ Lovbekendtgørelse nr. 932 af 24. september 2009 om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder med senere ændringer.

⁹ <http://www2.mkn.dk/afgradec97/130-00166.htm>

¹⁰ Direktiv 2008/1/EF af 15. januar 2008 om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (kodificeret udgave).

gørelse bl.a. med dokumentation for, i hvilket omfang husdyrbruget anvender BAT til reduktion af ammoniakemissionen fra husdyrbrugets anlæg og udvaskningen af nitrat, samt oplysninger om hvordan et eventuelt fosforoverskud og udledning af fosfor nedbringes, jf. pkt. G, nr. 28.

Det følger af nævnets praksis, at kommunen i sager om godkendelse af husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 11 eller § 12 skal anvende Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)"¹¹ ved vurderingen af, om det ansøgte lever op til kravet om anvendelse af BAT. Vejledningen anviser en metode til fastsættelse af en ammoniakemissionsgrænseværdi for husdyrbrugets samlede anlæg.

Ved en samlet ny godkendelse, jf. husdyrbruglovens § 103, stk. 2, gælder kravet om anvendelse af BAT for både nye og eksisterende stalde. For krav til eksisterende dele af anlægget skal der dog efter lovens forarbejder fastsættes en rimelig frist til at opfylde BAT-krav, der fastsættes i en miljøgodkendelse foranlediget af en ændring eller udvidelse. I forhold til eksisterende anlæg anføres følgende i Miljøstyrelsens introduktion til de vejledende emissionsgrænseværdier¹²:

"På den baggrund skal godkendelsesmyndigheden ud fra proportionalitetsmæssige betragtninger foretage en konkret og individuel vurdering af, hvad der objektivt set kan lade sig gøre i de eksisterende dele af anlægget inden for de led i produktionskæden, som indgår i fastlæggelsen af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Godkendelsesmyndigheden bør i den forbindelse anvende de principper, som anvendes ved fastlæggelsen af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Herefter bør der fastsættes en samlet emissionsgrænseværdi for det samlede anlæg, hvorefter ansøger i overensstemmelse med bemærkningerne i afsnit 4.2, har frit valg på hele anlægget."

Det bemærkes, at vurderingen af, om BAT-kravet i husdyrbrugloven er opfyldt, er uafhængig af, om beskyttelsesniveauet for ammoniak, lugt, fosfor og nitrat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er overholdt.

Landskabelige værdier

For så vidt angår beholdere til flydende husdyrgødning, skal kommunalbestyrelsen, jf. husdyrbruglovens § 27, stk. 2, tillade eller godkende en af hensyn til markdriften ønsket placering, medmindre væsentlige hensyn til landskab, natur og miljø samt naboer afgørende taler imod. Kommunens afgørelse skal indeholde vilkår om, at beholderen afskærmes med beplantning, og at den bliver fjernet, når den ikke længere er nødvendig for driften.

Husdyrbruglovens § 27, stk. 2, vedrører alene gyllebeholdere uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, dvs. fritliggende gyllebeholdere, jf. herved husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 11, stk. 1, nr. 5, og den for husdyrbrugene tidligere gældende regel i planlovens § 36, stk. 2, som lovgiver ønskede at videreføre med husdyrbruglovens § 27, stk. 2.

Husdyrbrugloven indeholder dog også hjemmel til at fastsætte skærpede vilkår for husdyrbrugets eksisterende og sammenhængende anlæg, når der i øvrigt meddeles tilladelse eller godkendelse efter §§ 10-12, jf. herved husdyrbruglovens § 29, stk. 2, jf. § 23 samt § 27, stk. 1, 1. pkt., jf. § 19. Sådanne vilkår kan være begrundet i landskabelige værdier, herunder hensynet til at skabe og bevare værdifulde bebyggelser, kultur- og bymiljøer samt landskaber, jf. husdyrbruglovens § 1, stk. 2, nr. 7.

¹¹ "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)", Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, 2010.

¹² "Introduktion til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for husdyrbrug omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12", Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, 2010.

Det er imidlertid Natur- og Miljøklagenævnets opfattelse, at et vilkår om indpasning i landskabet, herunder et beplantningsvilkår, rettet mod dele af en eksisterende og sammenhængende bebyggelse, der er erhvervsmæssig nødvendig, må kræve, at der foreligger særligt tungtvejende hensyn til landskabelige værdier.

Lugt

Kommunen skal i en miljøgodkendelse efter § 12 fastsætte vilkår, der sikrer, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, jf. husdyrbruglovens § 19, nr. 2, jf. § 27. Hvis husdyrbruget ligger mindre end 300 meter fra hhv. boliger eller boligområder mv., skal der altid fastsættes sådanne vilkår, jf. husdyrbruglovens § 27, stk. 1, 2. pkt., jf. § 20. Hvis husdyrbruglovens § 19 ikke er opfyldt, skal kommunen meddele afslag på ansøgningen, jf. § 31.

Kommunen må endvidere ikke meddele godkendelse, hvis det ansøgte vurderes at medføre væsentlige virkninger på miljøet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 9, stk. 1, jf. stk. 3. Ved væsentlige virkninger på miljøet forstås, at det beskyttelsesniveau for bl.a. lugt, der er fastsat i bilag 3, punkt A-D, overskrides. Heraf fremgår, at der skal beregnes en geneafstand ud fra både den nye lugtvejledning (Vejledning om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug), og efter FMK-vejledningen (Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK, 2. udgave maj 2002). Geneafstanden fastsættes i hvert enkelt tilfælde på baggrund af den længste geneafstand beregnet efter de to vejledninger.

Hvis FMK-vejledningen giver den længste geneafstand, kan der foretages en justering af lugtemissionen, hvis husdyrbruget anvender miljøteknologi, som har en dokumenteret effekt på lugtemissionen, ligesom den i vejledningen anviste spredningsmodel i særlige tilfælde med meget afvigende ventilationsforhold kan erstattes af en konkret spredningsberegning med OML-modellen (udarbejdet af Danmarks Miljøundersøgelser).

Hvis den beregnede geneafstand er længere end den faktiske afstand fra anlægget til de omkringboende, skal der ifølge bekendtgørelsens bilag 3 gives afslag.

Der kan endvidere forekomme lugt i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Udbringning af husdyrgødning foregår dog typisk i kortere perioder, få gange om året, hvilket betyder, at disse lugtgener vil være af mindre betydning. Ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsens¹³ 24, stk. 1, må husdyrgødning ikke udbringes på lørdage samt søn- og helligdage på arealer, der ligger nærmere end 200 m fra byzone, sommerhusområder samt områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål.

VVM-vurdering:

Rådets direktiv om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (VVM-direktivet) var tidligere for husdyrbrug gennemført i planloven og i samlebekendtgørelsen, som er udstedt med hjemmel i planloven.

Formålet med VVM-reglerne er at forbedre den relevante myndigheds beslutningsgrundlag - blandt andet ved inddragelse af offentligheden - i forbindelse med gennemførelse af anlæg og projekter, som har eller kan have væsentlig indvirkning på miljøet.

¹³ Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage, m.v.

Efter de tidligere regler i samlebekendtgørelsen¹⁴ § 3 a, stk. 1, skulle der indgives skriftlig anmeldelse inden etablering, udvidelse eller ændring af et anlæg til intensiv husdyravl til regionplanmyndigheden (amtet). Hvis anlægget var omfattet af samlebekendtgørelsens § 3, stk. 1, jf. bilag 1, nr. 17, skulle der udarbejdes forslag til regionplanretningslinjer ledsaget af en redegørelse, der skulle indeholde en særlig vurdering af anlæggets virkninger på miljøet (VVM-redegørelse).

Var anlægget ikke VVM-pligtigt, gennemførte amtet i stedet en vurdering af, om etableringen, udvidelsen eller ændringen af husdyrbrugets drift på grund af dets art, dimensioner eller placering måtte antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet (screening), jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 2, og bilag 2, nr. 1 e. I givet fald skulle der også udarbejdes en VVM-redegørelse. VVM-sagsbehandlingen i amtet var desuden underlagt en række regler om offentlighedens inddragelse i vurderingen, jf. bekendtgørelsens §§ 7 og 8.

Det fremgår af forarbejderne til husdyrbrugloven,¹⁵ at et af formålene med loven er, at samle forskellige eksisterende krav til husdyrbrug, herunder VVM-reglerne, under ét:

"VVM-direktivet vil således for husdyrbrug fremover være gennemført i Danmark ved denne lov og regler, som er udstedt i medfør af denne lov, idet disse vil erstatte reglerne i bekendtgørelse nr. 428 af 2. juni 1999 om supplerende regler i medfør af lov om planlægning (samlebekendtgørelsen) § 3, stk. 1 og 2 og bekendtgørelsens bilag 1, nr. 17, samt bilag 2, nr. 1 e og nr. 14. Det vil sige, at VVM-proceduren for husdyrbrug med denne lov løftes ud af planloven. [...]

Godkendelsessystemet indeholder vurderingskriterierne efter VVM-systemet og skal således danne grundlag for de nye tilladelser og godkendelser, som foreslås efter forslaget. Husdyrbrug fra 75 dyreenheder og op til IPPC-grænsen skal have en egentlig miljøgodkendelse, som bl.a. indeholder et generelt ensartet reduktionskrav vedrørende ammoniakemissionen. Godkendelsen omfatter hele ejendommen."

Den tidligere praksis for VVM-screening i sager, der ikke udløste obligatorisk VVM-pligt, er således blevet afløst af husdyrbruglovens regler om godkendelse.

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Udvaskning af kvælstof til Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose
Bedriftens udbringningsarealer ligger i oplandet til det internationale naturbeskyttelsesområde nr. 163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose, der således modtager udvaskede næringsstoffer fra arealerne.

Ifølge Miljøministeriets forslag til vandplan for Hovedvandopland 2.5 Smålandsfarvandet er miljømålslovens miljømål "god tilstand" – bl.a. på grund af udvaskningen af kvælstof fra landbrug i oplandet – ikke opfyldt i området. Natur- og Miljøklagenævnet finder derfor, at enhver yderligere tilførsel af næringsstof vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning¹⁶ og bidrage til, at den kumulative påvirkning øges i negativ retning.

Efter Natur- og Miljøklagenævnets opfattelse er der ikke i Ringsted Kommunes afgørelse af 29. januar 2008 foretaget en tilstrækkelig konkret vurdering af, om udvaskningen af kvælstof fra udbringningsarealerne vil kunne modvirke opfyldelsen af bevaringsmålsætningen for Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose, jf. habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1 og 2. Kommunen har heller ikke i tilstrækkelig grad dokumenteret, at der ikke vil være en skade på området. Det bemærkes i den forbindelse, at det efter nævnets faste praksis er utilstrækkeligt som dokumen-

¹⁴ Bekendtgørelse nr. 428 af 2. juni 1999 med senere ændringer

¹⁵ Forslag til lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (L 55) Folketingsåret 2006-2007 (særtryk).

¹⁶ Jf. Effekten af øgede kvælstoftilførsler på miljøet i danske fjorde. Faglig rapport fra DMU nr. 787, 2010.

tation for manglende skadevirkning at henviser til, at husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, pkt. D (det generelle beskyttelsesniveau), er overholdt.

Afgørelsen er derfor behæftet med en væsentlig mangel, jf. habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 4, jf. stk. 1 og 2. Udgangspunktet må være, at vurderingen af et så væsentligt spørgsmål som kvælstofudvaskning til et internationalt naturbeskyttelsesområde skal gennemføres af kommunen som første instans. I overensstemmelse med nævnets praksis, jf. nævnets afgørelse af 24. november 2011 om et husdyrbrug på Højbyvej (j.nr. NMK-133-00068), har nævnet imidlertid overvejet, om nævnet i stedet for at hjemvise sagen kan ændre (reparere) kommunens afgørelse.

Nævnet har derfor foretaget en vurdering af den mulige påvirkning af Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose, der hidrører fra kvælstofudvaskning, efter retningslinjerne i Miljøstyrelsens digitale vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug i overensstemmelse med nævnets praksis.

Det fremgår af forslaget til vandplan for Hovedvandopland Smålandsfarvandet, at det relevante delopland Karrebæk Fjord årligt tilføres 1.370 t kvælstof. Efter nævnets beregninger vil det ansøgte projekt årligt medføre en kvælstoftilførsel på i alt 3.002 kg N/år. Udbringning af husdyrgødning på arealerne vil derfor ikke i sig selv kunne medføre målbare skadevirkninger i området.

Nævnet må herefter tage stilling til, om udvaskningen af kvælstof fra udbringningsarealerne – set i sammenhæng med andre kilder til kvælstofudledning i oplandet, alligevel forringer tilstanden i fjorden. Dette kan som udgangspunkt være tilfældet, hvis dyretrykket i oplandet til Karrebæk Fjord har været stigende siden 2007. Nævnet har ved vurderingen af udviklingen i dyretrykket anvendt det digitale kort offentliggjort af Miljøstyrelsen,¹⁷ idet kortet - henset til størrelsen af det pågældende opland - giver en forholdsvis pålidelig indikation af, om mængden af udbragt husdyrgødning i oplandet samlet set må antages at være stigende.

Efter nævnets beregninger under anvendelse af lineær regression er dyretrykket i perioden fra 2007 til 2010 faldet i oplandet med 10 %, hvorfor det i henhold til vejledningen må lægges til grund, at udvaskningen af kvælstof fra udbringningsarealerne – set i sammenhæng med andre kilder til kvælstofudledning i oplandet, dvs. kumulativt – ikke forringer tilstanden i Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose.

Natur- og Miljøklagenævnet finder herefter, at kvælstofudvaskningen fra udbringningsarealerne i det ansøgte projekt ikke vil modvirke opfyldelsen af bevaringsmålsætningen for Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose, jf. habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1 og 2.

Anvendelse af BAT i det ansøgte projekt

Det følger af nævnets praksis, at Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" i sager efter husdyrbruglovens §§ 11 og 12 skal anvendes ved vurderingen af, om ammoniakemissionen fra husdyrbrugets anlæg begrænses mest muligt ved anvendelse af BAT.

Ved fastsættelse af en emissionsgrænseværdi for det samlede anlæg skal der ifølge vejledningen udregnes emissionsgrænser for de enkelte dele af (stald)anlægget. Summen af disse emissionsgrænser udgør emissionsgrænseværdien for det samlede anlæg, som skal overholdes af husdyrbruget.

¹⁷ Tilgængeligt på <http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm>

Ifølge miljøgodkendelsen sker udvidelse udelukkende i eksisterende stald. Efter nævnets beregninger på baggrund af vejledningen må ammoniakemissionen i den eksisterende stald ikke overstige 2.551 kg N/år.

Anvendelsen af de i ansøgningen anførte teknikker og den forudsatte placering af produktionen i slagtesvinestalden vil medføre en ammoniakemission fra det samlede anlæg på i alt 1.374,69 kg N/år.

Idet den faktiske emission fra det ansøgte projekt ikke overskrider den vejledende emissionsgrænserværdi fastsat for det samlede anlæg, finder nævnet, at det godkendte projekt overholder husdyrbruglovens krav om, at husdyrbruget skal begrænse ammoniakemissionen mest muligt ved anvendelse af BAT. Det af klagerne, Liselotte og Erling Jacobsen, anførte, ændrer ikke ved denne konklusion.

Landskabelige værdier

Som det følger af nævnets bemærkninger til retsgrundlaget, må miljøgodkendelsens vilkår 24 om afskærmende beplantning omkring den eksisterende gyllebeholder, der er sammenhængende med husdyrbrugets øvrige driftsbygninger, kræve særlig tungtvejende hensyn til landskabelige værdier.

Hensynet til landskabelige værdier er navnlig relevant, når der tages stilling til en ansøgning om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbruglovens §§ 10-12, hvis der til beliggenheden af det pågældende husdyrbrug er knyttet særlige landskabelige, geologiske, natur-, rekreative eller kulturmæssige værdier ifølge den fysiske planlægning for området.

Det er bl.a. tilfældet i nærværende sag, hvor ansøgerens husdyrbrug er beliggende i et af daværende Vestsjællands Amtsråds Regionplan 2005-2016 af 19. december 2005 udpeget kulturmiljø. I dette omfang havde regionplanen status som landsplandirektiv på afgørelsestidspunktet, jf. planlovens § 3, stk. 1, jf. § 3, stk. 1, i lov nr. 571 af 24. juni 2005 om ændring af lov om planlægning.

Natur- og Miljøklagenævnet må imidlertid lægge til grund, at gyllebeholderen blev opført lovligt i 2003 uden afskærmende beplantning mod øst på trods af den daværende regionsplans retningslinjer for området som kulturmiljø. Regionplanen har således ikke i forbindelse opførelsen givet belæg for stille særlige krav til gyllebeholderen med henblik på at værne om den visuelle oplevelse af husdyrbrugets øvrige bygninger. Nævnet kan heller ikke ud fra det foreliggende fotomateriale i sagen tiltræde, at husdyrbrugets øvrige bygninger på nuværende tidspunkt har en sådan visuel værdi, at der forligger særlig tungtvejende hensyn til landskabelige værdier.

På den baggrund ophæver Natur- og Miljøklagenævnet vilkår 24, idet vilkåret ikke er begrundet i tilstrækkelig tungtvejende hensyn til landskabelige værdier.

Lugt

Natur- og Miljøklagenævnet har fundet, at hvis virksomheden overholder de af kommunen opstillede vilkår, vil den ansøgte produktion ikke medføre væsentlige lugtgener.

Natur- og Miljøklagenævnet har herved lagt vægt på, at der ikke er relevante boliger, bebyggelse eller områder mv. inden for de udregnede lugtgeneafstande, jf. afsnittet "Sagens oplysninger" ovenfor. Der er ikke efter nævnets opfattelse grundlag for at antage, at virksomhedens lugtbidrag til omgivelserne alligevel er uacceptabelt for de omkringboende.

Natur- og Miljøklagenævnet bemærker vedrørende vilkår 11, at opbevaringsanlæg for husdyrgødning skal have en kapacitet, der er tilstrækkelig til, at udbringning af husdyrgødning kan ske i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsens kapitel 9 og 10, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 6. Efter husdyrgødningsbekendtgørelsens § 6, stk. 2, vil tilstrækkelig opbevaringskapacitet normalt skulle svare til ca. 9 måneders tilførsel. Det fremgår af miljøgodkendelsen, at formålet med vilkåret er at sikre mindst mulig gene for de omkringboende, idet det er Ringsted Kommunes opfattelse at 10 måneders opbevaringskapacitet vil sikre, at gylle kan udbringes på de mest optimale tidspunkter. Natur- og Miljøklagenævnet finder ikke, at vilkåret vil have væsentlig effekt på gener for omkringboende og finder derfor ikke vilkåret egnet til sit formål, hvorfor det ophæves.

Efter husdyrgødningsbekendtgørelsens § 24, må husdyrgødning ikke udbringes på lørdage samt søn- og helligdage på arealer, der ligger nærmere end 200 m fra byzone, sommerhusområder samt områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål. Ringsted Kommune har ved vilkår 13 opstillet et skærpet krav om, at omrøring ligeledes ikke må finde sted de pågældende dage. Natur- og Miljøklagenævnet har ikke fundet anledning til at tilsidesætte Ringsted Kommunes vurdering af, at der bør opstilles vilkår til begrænsning af lugtgener i forbindelse med udbringning, men finder, at vilkåret bør præciseres, således at udbringning i weekender muliggøres under gunstige vejrforhold, under forudsætning af, at husdyrgødningsbekendtgørelsens § 24 overholdes, samt at naboer adviseres på forhånd.

Nævnet finder ikke grundlag for at fastsætte vilkår om, at der generelt skal ske orientering af omkringboende inden gylleudbringning. Miljøklagenævnet har herved bl.a. lagt vægt på, at der ikke ligger beboelse inden for geneafstanden, og at det ikke af sagen fremgår, at produktionen i øvrigt vil medføre uacceptable lugtgener for de omboende. Nævnet bemærker dog, at det vil være godt landmandskab at foretage orientering af naboer inden gylleudbringning.

VVM-vurdering

Som det fremgår ovenfor under "Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger til retsgrundlaget," er den tidligere praksis for VVM-screening i sager, der ikke udløste obligatorisk VVM-pligt, blevet afløst af husdyrbruglovens regler om godkendelse. VVM-vurderingen er således en integreret del af den miljøvurdering, der foretages, når et husdyrbrug er godkendelsespligtigt, f.eks. efter husdyrbruglovens § 11. Der foreligger således ikke grundlag for at foretage en VVM-screeningsafgørelse, som efter den tidligere praksis, som ønsket af klagerne.

Øvrige bemærkninger

For så vidt angår det af klager anførte om overproduktion samt manglende naturligt flydelag på gyllebeholderen, bemærker Natur- og Miljøklagenævnet, at det ikke kan tage stilling til klager over kommuners udførelse af den tilsynsforpligtelse, der påhviler dem efter lovgivningen. Nævnet må herom i stedet henvise klagerne til at rette henvendelse til den pågældende statsforvaltning, her Statsforvaltningen Sjælland.

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæster på denne baggrund Ringsted Kommunes afgørelse af 29. januar 2008 om miljøgodkendelse af husdyrbruget på ejendommen Ottestrupvej 70, 4100 Ringsted, med følgende ændringer:

Vilkår nr. 11 ophæves.

Vilkår nr. 13 ændres til:

"Der må ikke foretages omrøring, håndtering og gylleudkørsel fra anlæggene lørdage, søndage og helligdage. Under særlige omstændigheder – herunder gunstige vejrforhold – må der udbringes husdyrgødning i weekenderne, hvis det sker efter forudgående advisering af naboerne, og reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsens kap. 9 overholdes."

Vilkår nr. 24 ophæves.

Bibi Søgaard-Bauditz
Specialkonsulent

Denne afgørelse er sendt til:

- Liselotte og Erling Jacobsen, Prøvegårdsvej 10, 4100 Ringsted
- Anders Frandsen, Dyndetvej 9, 4140 Borup
- Landboforeningen Gefion, Møllevej 15, 4140 Borup, att. miljøkonsulent Piil Krogsgaard
- Ringsted Kommune, ringsted@ringsted.dk